

Опис досвіду роботи

вчителя зарубіжної літератури,
української мови та літератури
Вільшанського ліцею
Янкової Людмили Вікторівни

Виховання особистості, здатної мислити творчо, самостійно орієнтуватись у сучасному середовищі – завдання школи. Література як навчальний предмет відіграє тут важливу роль. Бо головне призначення уроку – організувати творчий процес

Відомо, що творчість – вища форма активності та самостійності в діяльності людини. Оцінюють її за результатом. Творча людина завжди досягає високих результатів у всіх або в якійсь одній (чи кількох) сферах своєї діяльності – інтелектуальній, художній, соціальній тощо. Чим вищий рівень творчості, тим людина успішніша.

Урок літератури в реалізації згаданого завдання посідає особливе місце. Література, без перебільшення – царство творчості, її синонім. Вона представляє нам нові світи, створені уявою художника, його фантазією, художньою вигадкою. І постають вони як реальні, живі, приваблюючи читача своєю довершеністю і красою.

Кожна дитина приходить до школи зі своїм баченням світу. І з яким багажем знань вийде зі школи вже доросла людина, залежить як від дитини, так і від самого вчителя. Для мене найголовніше, щоб дитина сама усвідомила для чого їй потрібні знання і як вона зможе застосувати їх у майбутньому. А для того, щоб іти в ногу з часом і постійно задовольняти запити допитливих і високоерудованих учнів, сучасний учитель не може залишатися на старих позиціях і зупинятися на досягнутому. Тому поряд із

традиційними методами навчання ніяк не можна обійтися без новітніх технологій. Це співнавчання, в якому і вчитель, і учні є творцями нового. Творчий пошук – ось головний пріоритет сучасного вчителя.

Творчу людину, до якої професії вона б не належала, відзначає стан активного пошуку, самовдосконалення, висока вимогливість до власного фахового рівня. Важливо навчити дітей розв’язувати навчальні та життєві задачі творчо, а до кінця навчання, щоб дитина «пізнала себе» - оцінила свої слабкі та сильні сторони для прийняття найголовнішого в житті рішення – ким та яким бути.

У нинішньому стрімко мінливому світі молодь повинна мати вміння надавати відповідний контекст новим ідеям і знанням, оцінювати сучасні знахідки та відкидати знецінену інформацію. Учні повинні усвідомлювати – критично творчо та плідно – ту частину відомостей, з якою вони стикаються. Щоб добре орієнтуватись у великому потоці інформації, сучасна молодь повинна вміти застосувати ряд практичних умінь і навичок, творчого практичного мислення, що дозволить ефективно переробляти інформацію в значущі ідеї, які з успіхом можна використати на практиці.

Саме такій меті слугують інноваційні технології, що спрямовують процес навчання не лише на засвоєння досвіду, а на розвиток в учнів умінь створювати нові ефективні зразки й моделі особистісної діяльності.

Я працюю над проблемою: **“Використання сучасних педагогічних технологій як засіб формування ключових компетентностей учнів на уроках словесності”**. Чому саме такий вибір я зробила? Сьогодні частіше за все під освітою розуміємо процес викладання знань широкому загалу людей. У наш час, на жаль, ми замінили мудрість на знання, а потім знання — на відомості. Це ставить діагноз нашому суспільству стосовно проблем, пов’язаних з навчанням, отриманням освіти. Людині не можна давати просто

суму знань. Людину треба вчити думати, співчувати, шукати, треба пробуджувати в ній творчі підходи до життя, чим би вона не займалася.

Тому пріоритетними напрямками роботи для себе я визначила:

- формування стійкої мотивації вивчення літератури, відчуття краси та виразності художнього слова;

- розвиток творчих здібностей у процесі вивчення літератури;

- формування та розвиток критичного мислення учнів

Уроки світової літератури — це, в першу чергу, уроки «людинотворення». Курс літератури має бути насамперед розвитковим, особистісно-творчим, а не інформативним. Цей предмет — не тільки джерело певної інформації, а й засіб впливу на особистість учня, впливу, переважно позитивного. І цей потенціал треба використати якнайповніше. Як на мене, незрівнянно важливіше для вчителя літератури, підготувати не просто «кваліфікованого, грамотного читача» або «теоретика етичних моральних принципів», а насамперед - Людину, Особистість.

Реалізувати цей підхід у навчально-виховному процесі мені допомагає орієнтування на інноваційні освітні технології особистісного розвитку учнів засобами літератури, але при цьому цей предмет повинен бути, як на мене, слугою педагогіки.

Мета моєї роботи: шляхом використання педагогічних технологій повернути втрачений інтерес до навчання, впливати на розвиток кожної дитини з урахуванням її інтересів, мотивів, системи цінностей; стимулювати розвиток здібностей кожної особистості, створити комфортні умови для навчання, при яких учень відчуватиме свою успішність та свою інтелектуальну досконалість.

Для підвищення своєї фахової майстерності регулярно проходжу курси за освітніми програмами, прослуховую вебінари та беру участь у семінарах.

Завжди ретельно готуюсь до кожного уроку, продумуючи хід занять та добираючи ефективні методи та прийоми, в нагоді стають сучасні технології та нові педагогічні методи.

На уроках зарубіжної літератури, української мови та літератури я активно використовую такі освітні платформи та професійні блоги як: Wordwall, Bamboozle, Learning Apps, На урок, Classroom, Kahoot, Всеосвіта.

З учнями середніх класів, користуючись платформами, надаю перевагу ігровій формі навчання. Це зацікавлює дітей, при поділі на групи, створює атмосферу суперництва та вчить працювати в командах, спонукає дітей готуватися до уроку та бути активними на уроці. Також дані надають можливість вчителю створювати матеріал самому та корегувати відповідно до рівня навчання, вікових особливостей учнів та теми уроку.

Освітні платформи, які я використовую дають можливість не тільки пояснити та засвоїти новий матеріал, а також якісно підготувати одинадцятикласників до складання зовнішнього незалежного оцінювання (останні роки – мультимедійний тест). Саме успішна здача ЗНО з української мови та літератури дає можливість вступити до омріяного вишу на державну форму навчання: 2019 рік – дві моїх учениці Єлизавета Янкова та Аліна Мовчан отримали найвищий бал серед шкіл району 193 бали і обрали спеціальності пов'язані з гуманітарними науками, 2022 рік – Наталія Балева на ЗНО з української мови та літератури набрала 190 балів, що суттєво допомогло їй вступити до омріяного вишу.

Мої учні є активними учасниками шкільних, районних та обласних олімпіад, мовних та поетичних конкурсів (Стеценко Анастасія, Кобізіук Анастасія пишуть власні поетичні твори), досягають гарних результатів у мовознавчій грі «Соняшник», беруть участь у конкурсі знавців української мови імені Петра Яцика та мовознавчому конкурсі імені Тараса Шевченка.

Використовуючи освітні платформи, часто намагаюся проводити контрольне оцінювання з автоматичною перевіркою результатів. Це заохочує дітей та стимулює опанувати вивчену тему.

Під час дистанційного навчання для проведення уроків я використовувала платформу ZOOM, що є дуже зручною та має свої переваги для викладання. Я активно використовувала її можливості : демонстрація екрану для показу матеріалів, виконання різних вправ, цифрова дошка для пояснення нової теми уроку, дистанційне управління екраном, що дуже заохочує та зацікавлює учнів, концентрує їхню увагу.

Останню перевагу даної платформи я часто використовую саме під час виконання вправ на освітньому сайті Wordwall, під час таких вправ як: «Полювання на кротів», де треба вдарити крота з правильною відповіддю до заданого питання, щоб перемогти, «Літак», де треба використовувати сенсорну панель або клавіатуру, для того щоб залітати у правильні відповіді та уникати неправильних (ці види вправ активно використовую на уроках української мови, під час вивчення нових частин мови), «Ігрова вікторина», де треба відгадати вікторину з кількома варіантами відповіді на час, розвитком події та бонусними раундами, «Випадкове колесо», де треба крутити колесо, щоб побачити, який елемент з'явиться наступним і відповісти на питання, яке випадає. Дану вправу взагалі можна використовувати під час вивчення будь-якої теми, учні з нетерпінням чекають, яке наступне питання їм випаде та ніколи не знають що саме це буде, тому це так привертає їхню увагу і змушує ретельно готуватись до відповіді на запитання. Ще одна перевага цього сайту в тому, що зазначені вправи і ще багато інших, а їх там є різноманітна кількість, можна створювати самому, чим я також активно користуюсь, це допомагає створити підхід до кожного класу та до кожного учня зокрема.

Всі переглянуті та вивчені матеріали на уроці я прикріплюю на платформі Classtoom. Для кожного класу створено свій кабінет, де вони можуть переглядати та узагальнювати для себе вже нову вивчену тему на уроці, дивитися домашнє завдання і прикріплювати його виконання, що закріплюється під кожним ім'ям учнів та де я можу відразу перевірити та поставити відповідну оцінку, яку кожен учень зможе переглянути

індивідуально. Це дозволяє не створювати атмосфери тиску в класі серед учнів з приводу їх оцінювання. Дана освітня платформа використовується мною як під час навчання онлайн, так і офлайн.

Для освітлення інформації важливих моментів навчального процесу іноді використовую соціальну мережу Viber (розміщую повідомлення інформаційного характеру як для батьків, так і для учнів).

Дбаючи про якість освітнього процесу, не забуваю також про важливість емоційного та психологічного стану дитини під час війни, тому чітко дотримуюся алгоритму дій під час повітряної тривоги, організації простору в укритті, пропагую здоровий спосіб життя в умовах війни та проводжу з цього приводу бесіди з батьками. Клас, у якому учні випромінюють радість, оптимізм і натхнення – мрія кожного вчителя. По можливості проводжу з учнями вправи: «Три кумедні речі», гра «монетка тиші» для офлайну, гра для онлайн «Правда або брехня» та інші

Важливим аспектом у професійному зростанні кожного вчителя вважаю спілкування та вивчення досвіду своїх колег.

Значну увагу приділяю виховній роботі з учнями, згідно з затвердженням планом виховної роботи школи. Деякі заходи були проведені із залученням батьків (конкурс «Спортивна сім'я», квест «Мовознавці», година спілкування «Подорожуємо разом»).

Досягаючи основної мети власного педагогічного пошуку як вчителя – словесника, а саме формування життєвих компетенцій засобами художнього слова, через своє власне творче бачення, відчуття, літературний смак, самореалізація власного «я» на уроці світової літератури, через практичну діяльність, використовуючи традиційні і новітні технології (метод проєктів, дослідницьку діяльність, інтерактивні форми проведення занять тощо), шляхом власних висновків, оцінок колег, обґрунтовуючи практичну значущість досвіду, приходжу до думки, що моя робота має позитивні впливи на такі чинники діяльності суб'єктів під час навчально – виховного процесу:

- **активна самоосвітня діяльність учня;**
- **його всебічний культурний розвиток;**
- **інтерес до предмета, вироблення цілей самореалізації на уроці та в позаурочний час.**

«Щастя – це коли на роботу і з роботи людина йде з радістю», - говорив відомий письменник і педагог Симон Соловейчик. Ці слова є формулою мого щастя. Грузинський педагог Ш. Амонашвілі висловлював таку думку: «Учитель мусить обирати для себе високу мету, тому що тільки тоді він матиме змогу піднести своїх учнів і піднесеться сам. Така мета зробить вчителя оптимістом, романтиком, він буде завжди у пошуку і буде здатним створити неможливе». Вірю, що моя діяльність втілює цю думку в життя.